

207.

MÍROVÁ SMLOUVA S BULHARSKEM.

JMÉNEM REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ!

DR. EDVARD BENEŠ,

PRESIDENT REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ,

VŠEM,

KTEŘÍ TENTO LIST ČÍSTI NEBO ČTOUCE SLYŠETI BUDOU,
POZDRAVENÍ.

JMÉNEM SPOJENÝCH A PŘIDRUŽENÝCH MOCNOSTÍ

A

BULHARSKA

BYLA SJEDNÁNA V PAŘÍŽI

DNE 10. ÚNORA 1947

TATO MÍROVÁ SMLOUVA

(Překlad.)

Mírová smlouva s Bulharskem.

Svaz sovětských socialistických republik, Spojené království Velké Britannie a Severního Irska, Spojené státy americké, Austrálie, Běloruská sovětská socialistická republika, Československo, Řecko, Indie, Nový Zéland, Ukrajinská sovětská socialistická republika, Jihoafrická Unie a Lidová federativní republika Jugoslavie, jakožto státy, které jsou ve válce s Bulharskem a činně vedly válku proti evropským nepřátelským státům značnými vojenskými silami, označované dále jako „mocnosti spojené a sdružené“, s jedné strany,

a Bulharsko se strany druhé,

hledíce k tomu, že Bulharsko, které se stalo spojencem hitlerovského Německa a zúčastnilo se po jeho boku války proti Svazu sovětských socialistických republik, Spojenému království, Spojeným státům americkým a jiným Spojeným národům, nese svůj podíl odpovědnosti za tuto válku,

že však Bulharsko zanechalo vojenských operací proti Spojeným národům, přerušilo styky s Německem a uzavřelo dne 28. října 1944 příměří s vládami Svazu sovětských socialistických republik, Spojeného království a Spojených států amerických, jednajícími jménem všech Spojených národů, které byly ve válce s Bulharskem, činně se zúčastnilo války proti Německu,

a že mocnosti spojené a sdružené a Bulharsko si přejí uzavřítí mírovou smlouvu, která podle zásad spravedlnosti upraví ještě nevyřešené otázky podávající se z událostí shora uvedených a vytvoří základ

přátelských styků mezi nimi, umožňujíc tak mocnostem spojeným a sdruženým podporovati žádost Bulharska o jeho přijetí za člena Spojených národů a o jeho přístup ke každé dohodě sjednané pod záštitou Spojených národů,

rozhodly se proto prohlásiti zakončení válečného stavu a uzavříti k tomu cíli tuto mírovou smlouvu a ustanovily tudíž podepsané plnomocníky, kteří, předloživše své plné moci, které byly shledány v dobré a náležité formě, se dohodli takto:

ČÁST I.

Hranice Bulharska.

Článek 1.

Hranice Bulharska, vyznačené na mapě připojené k této smlouvě (příloha I) zůstanou takové, jaké byly 1. ledna 1941.

ČÁST II.

Politické klausule.

Oddíl I.

Článek 2.

Bulharsko učiní všechna nutná opatření, aby všem osobám podléhajícím jeho pravomoci bylo bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženství zajištěno užívání lidských práv a základních svobod, čítajíc v to svobodu projevu, tisku a publikace, vyznání, politického přesvědčení a veřejného shromažďování.

Článek 3.

Bulharsko, které podle dohody o příměří učinilo opatření, aby byly propuštěny na svobodu bez rozdílu státní příslušnosti a národnosti všechny osoby zajištěné pro svou činnost ve prospěch Spojených národů nebo pro své sympatie k nim nebo pro svůj rasový původ, a aby byly zrušeny diskriminující normy a odstraněna omezení uložená na jejich základě, se zavazuje, že doplní tato opatření a neučiní v budoucnu žádná opatření a nevydá žádné zákony, které by byly neslučitelné s cíli stanovenými v tomto článku.

Článek 4.

Bulharsko, které podle dohody o příměří učinilo opatření k rozpuštění všech politických, vojenských nebo polovojenských organizací fašistického rázu na bulharském území, jakož i všech jiných organizací vyvíjejících propagandu nepřátelskou Spojeným národům, nebude v budoucnu trpěti existenci a činnost organizací tohoto druhu, jejichž cílem jest zbaviti lid jeho demokratických práv.

Článek 5.

1. Bulharsko učiní všechna potřebná opatření, aby se zajistilo zatčení a vydání soudu:
 - a) osob obviněných, že spáchaly válečné zločiny a zločiny proti míru nebo lidskosti, nebo je nařídily nebo na nich braly účastenství;
 - b) příslušníků kterékoliv mocnosti spojené nebo sdružené, kteří jsou obviněni, že porušili zákony své země zradou nebo spoluprací s nepřítelem za války.
2. Na žádost vlády člena Spojených národů, která na tom bude mít zájem, Bulharsko rovněž zajistí, že se dostaví jako svědci osoby spadající pod jeho pravomoc, jejichž výpověď jest nutná pro souzení osob uvedených v odstavci 1 tohoto článku.
3. Každá neshoda týkající se použití ustanovení odstavců 1 a 2 tohoto článku bude předložena kteroukoliv ze zúčastněných vlád přednostům diplomatických misí Sovětského svazu, Spojeného království a Spojených států amerických v Sofii, kteří se dohodnou o sporné otázce.

Oddíl II.

Článek 6.

Bulharsko se zavazuje, že uzná plnou platnost mírových smluv s Itálií, Rumunskem, Maďarskem a Finskem, jakož i jiných dohod nebo ujednání, které byly nebo budou sjednány mocnostmi spojenými a sdruženými k obnovení míru, pokud jde o Rakousko, Německo a Japonsko.

Článek 7.

Bulharsko se zavazuje, že přijme jakákoliv ujednání, která byla nebo budou sjednána o likvidaci Společnosti národů a Stálého dvora mezinárodní spravedlnosti.

Článek 8.

1. Každá spojená nebo sdružená mocnost bude notifikovati Bulharsku do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, které ze svých dvoustranných smluv sjednaných mezi ní a Bulharskem před válkou, si přeje ponechat v účinnosti neb obnoviti. Všechna ustanovení, která nejsou ve shodě s touto smlouvou, se však vypustí z výše uvedených smluv.
2. Všechny takové smlouvy takto notifikované se zapíší v sekretariátu Spojených národů podle článku 102 charty Spojených národů.
3. Všechny takové smlouvy, které nebudou takto notifikovány, budou se považovati za zrušené.

ČÁST III.

Vojenské, námořní a letecké klausule.

Oddíl I.

Článek 9.

Pozemní, námořní a letecká výzbroj a opevnění budou přísně omezeny na míru nezbytně nutnou pro úkoly vnitrostátní a místní obranu hranic. Podle tohoto ustanovení Bulharsko jest oprávněno podržeti ozbrojené síly nepřevyšující:

- a) pro pozemní armádu, čítajíc v to pohraniční stráž, celkový stav 55.000 mužů;
- b) pro protiletadlové dělostřelectvo celkový stav 1.800 mužů;
- c) pro válečné námořnictvo stav 3.500 mužů a celkovou tonáž 7.250 tun;
- d) pro letectvo, čítajíc v to námořní vojenské letectvo, 90 letounů, čítajíc v to záložní letouny, z nichž nanejvýš 70 bude moci býti bojových letounů, a celkový stav 5.200 mužů. Bulharsko nebude směti míti letouny konstruované původně jako letouny bombardovací s vnitřním zařízením pro přepravu leteckých pum, ani jich nabývat.

V každém případě tyto stavy budou zahrnovati bojové jednotky, služby a velící personál.

Článek 10.

Personál bulharského vojska, válečného námořnictva a letectva, převyšující stavy povolené podle článku 9, bude propuštěn do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti.

Článek 11.

Osobám, které nejsou členy bulharské armády, válečného námořnictva nebo letectva, se nedostane v žádné formě vojenského, válečného námořního nebo vojenského leteckého výcviku, jak jest vymezen v příloze II.

Článek 12.

1. Na sever od řecko-bulharských hranic se zakazuje zřizovati tyto stavby: stálá opevnění, v nichž mohou býti postaveny zbraně schopné střelby na řecké území; stálá vojenská zařízení, jichž se může užívati k vedení nebo řízení střelby na řecké území, a stálé prostředky zásobovací a skladovací, vybudované jen pro potřeby shora uvedených opevnění a zařízení.
2. Tento zákaz se netýká jiných druhů opevnění, jež nejsou trvalá, nebo povrchového ubytování a zařízení, která jsou určena k tomu, aby sloužila potřebám vnitřní povahy a místní obraně hranic.

Článek 13.

Bulharsko nesmí míti, vyráběti nebo zkoušeti žádnou atomovou zbraň, žádné samohybné střely nebo střely řízené nebo přístroje určené pro vrhání těchto střel s výjimkou torped a zařízení na vrhání torped, tvořících obvyklou výzbroj válečných plavidel povolených touto smlouvou, žádné mořské miny nebo torpéda typů přiváděných k výbuchu jinak než dotekem, žádná torpéda schopná řízení posádkou,

ponorky nebo jiná ponorná plavidla, motorové torpedové čluny nebo specialisované typy útočných lodí.

Článek 14.

Bulharsko si nesmí ponechat, vyráběti nebo jiným způsobem nabývatí válečný materiál, převyšující míru toho, co jest nutné k udržování ozbrojených sil povolených článkem 9 této smlouvy, ani míti prostředky k výrobě tohoto válečného materiálu.

Článek 15.

1. Nadbytečný válečný materiál původu spojeneckého musí býti dán k dispozici příslušné mocnosti spojené nebo sdružené podle instrukcí, které budou dány touto mocností. Nadbytečný bulharský válečný materiál bude dán k dispozici vládě Sovětského svazu, Spojeného království a Spojených států amerických. Bulharsko se zřekne všech práv na tento materiál.
2. Válečný materiál německého původu nebo konstrukce převyšující to, co jest nutné pro ozbrojené síly povolené touto smlouvou, bude dán k dispozici těmto třem vládám. Bulharsko nesmí nabývatí ani vyráběti žádný válečný materiál německého původu nebo konstrukce; nesmí zaměstnávatí ani školiti žádné technické odborníky, čítajíc v to personál vojenského a civilního letectva, kteří jsou nebo byli příslušníky Německa.
3. Nadbytečný válečný materiál, uvedený v odstavcích 1 a 2 tohoto článku, musí býti vydán nebo zničen do jednoho roku ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti.
4. Vymezení pojmu a seznam válečného materiálu pro účely této smlouvy jsou obsaženy v příloze III.

Článek 16.

Bulharsko se zavazuje, že bude plně spolupracovati s mocnostmi spojenými a sdruženými za tím účelem, aby Německu bylo znemožněno činiti vně německého území opatření směřující k jeho opětnému ozbrojení.

Článek 17.

Bulharsko se zavazuje, že nezíská ani nevyrobí žádné civilní letouny německé nebo japonské konstrukce nebo obsahující podstatné součástky německé nebo japonské výroby nebo konstrukce.

Článek 18.

Každá z vojenských, námořních a leteckých klausulí této smlouvy zůstane v účinnosti, dokud nebude úplně nebo částečně změněna dohodou mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Bulharskem nebo dohodou mezi Radou bezpečnosti a Bulharskem, až Bulharsko se stane členem Spojených národů.

Oddíl II.

Článek 19.

1. Bulharští váleční zajatci budou repatriováni co nejdříve podle ujednání mezi jednotlivými mocnostmi, které tyto zajatce mají, a Bulharskem.

2. Bulharská vláda ponese všechny výlohy, čítajíc v to výlohy vydržování, způsobené dopravou bulharských válečných zajatců z příslušných shromažďovacích středisk, určených vládou příslušné mocnosti spojené nebo sdružené, až do místa jejich vstupu na bulharské území.

ČÁST IV.

Stažení spojeneckých sil.

Článek 20.

1. Všechny ozbrojené síly mocností spojených a sdružených budou z Bulharska staženy co možná nejdříve a v každém případě ne později než 90 dnů ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti.
2. Všechno nepoužité bulharské oběživo a všechny bulharské zásoby, které jsou v držení spojeneckých sil v Bulharsku a jichž bylo nabyto podle článku 15 dohody o příměří, budou vráceny bulharské vládě v téže lhůtě 90 dnů.
3. Bulharsko však poskytne v době mezi dnem, kdy tato smlouva nabude účinnosti, a konečným stažením spojeneckých vojenských sil všechny potřeby a zařízení, které mohou býti zvláště požadovány pro stahované vojenské síly mocností spojených a sdružených; za takové potřeby a zařízení bude zaplácena bulharské vládě náležitá náhrada.

ČÁST V.

Reparace a restituce.

Článek 21.

1. Bulharsko odškodní Jugoslavii a Řecko za ztráty, které Jugoslavie a Řecko utrpěly vojenskými operacemi a bulharskou okupací území těchto států; smluvní strany však, berouce v úvahu, že Bulharsko nejen přestalo válčiti proti Spojeným národům, nýbrž též vyhlásilo válku Německu a vskutku proti němu válčilo, se shodují, že Bulharsko dá za ztráty shora uvedené náhradu nikoliv úplnou, nýbrž jen částečnou, totiž 70,000.000 amerických dolarů splatných v osmi letech počínajíc dnem, kdy tato smlouva nabude účinnosti, ve výrobcích průmyslu, podniků zabývajících se prvovýrobou a zemědělství. Částka, kterou zaplatí Řecku, činí 45,000.000 amerických dolarů a částka, kterou zaplatí Jugoslavii, činí 25,000.000 amerických dolarů.
2. Množství a druhy zboží, které má býti dodáno, budou určeny dohodami mezi vládou řeckou a jugoslávskou a vládou bulharskou. Tyto dohody budou sděleny přednostům diplomatických misí Sovětského svazu, Spojeného království a Spojených států amerických v Sofii.
3. Základem výpočtu pro vyúčtování podle tohoto článku bude americký dolar ve své zlaté paritě k 1. červenci 1946, to jest 35 dolarů za jednu unci zlata.
4. Základem pro ocenění zboží dodaného podle tohoto článku budou mezinárodní tržní ceny z roku 1938 v dolarech Spojených států s patnáctiprocentní přírážkou při továrních výrobcích a desítiprocentní přírážkou při ostatním zboží. Výlohy za dopravu k řeckým nebo jugoslávským hranicím půjdou k tíži bulharské vlády.

Článek 22.

1. Bulharsko přijímá zásady prohlášení Spojených národů z 5. ledna 1943 a vrátí v nejkratší možné lhůtě majetek odvečený z území některého ze Spojených národů.

2. Povinnost vrátiti majetek se vztahuje na všechnen zjistitelný majetek, který jest nyní v Bulharsku a některou z mocností osy byl odvečen násilím nebo donucením z území kteréhokoliv ze Spojených národů, bez ohledu na případné pozdější převody, jimiž nynější držitel takového majetku nabyl jeho držby.
3. Jestliže v jednotlivých případech jest Bulharsku nemožno vrátiti předměty hodnoty umělecké, historické nebo archeologické, které tvoří část kulturního dědictví Spojeného národa, z jehož území tyto předměty byly odvečeny bulharskými armádami, úřady nebo příslušníky násilím nebo donucením, Bulharsko se zavazuje, že dá dotčenému Spojenému národu předměty téhož druhu a přibližně téže hodnoty, jakou měly předměty odvečené, pokud jest možno takové předměty v Bulharsku opatřiti.
4. Bulharská vláda vrátí majetek uvedený v tomto článku v dobrém stavu a ponese všechny s tím v Bulharsku spojené výlohy za práci, materiál a dopravu.
5. Bulharská vláda bude spolupracovati se Spojenými národy při vyhledávání a vracení majetku podléhajícího vrácení podle tohoto článku a učiní na svůj náklad všechna k tomu potřebná opatření.
6. Bulharská vláda učiní nutná opatření, aby byl vrácen majetek uvedený v tomto článku, který jest držen v některé třetí zemi osobami podléhajícími bulharské pravomoci.
7. Žádosti za vrácení majetku budou odevzdány bulharské vládě vládou země, z jejíhož území byl majetek odvečen, při čemž se rozumí, že na železniční vozový park bude pohlíženo, jako by byl odvečen z území, jemuž původně náležel. Žádosti bude možno podávati do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti.
8. Průvodní břemeno identifikovati majetek a dokázati vlastnictví k němu, jde k tíži vlády, uplatňující nárok, a břemeno důkazu, že majetek nebyl odvečen násilím nebo donucením, připadá vládě bulharské.

ČÁST VI.

Hospodářské klausule.

Článek 23.

1. Bulharsko, pokud tak již neučinilo, obnoví v Bulharsku všechna zákonná práva a zájmy Spojených národů a jejich příslušníků tak, jak byly 24. dubna 1941, a vrátí všechnen majetek Spojených národů a jejich příslušníků, který jest v Bulharsku, v tom stavu, v jakém jest nyní.
2. Bulharská vláda se zavazuje, že vrátí všechnen majetek, práva a zájmy spadající pod tento článek, prosté všech dluhů a jakýchkoliv břemen, jimiž snad byly zatíženy následkem války, aniž bulharská vláda v souvislosti s jejich vrácením uloží jakékoliv dávky. Bulharská vláda prohlásí nicotnost všech opatření, čítajíc v to zabavení, sekvestraci nebo kontrolu, která učinila proti majetku Spojených národů mezi 24. dubnem 1941 a dnem, kdy tato smlouva nabude účinnosti. V případech, kdy majetek nebude vrácen do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, bude nutno podati žádost bulharským úřadům nejpozději do dvanácti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, vyjma případy, kdy žadatel může prokázati, že nemohl podati svou žádost v této lhůtě.
3. Bulharská vláda zruší převody týkající se majetku, práv a zájmů jakéhokoliv druhu náležejících příslušníkům Spojených národů, jestliže k těmto převodům došlo násilím nebo donucením vykonaným vládami osy nebo jejich orgány za války.
4. a) Bulharská vláda jest odpovědna, že majetek vrácený příslušníkům Spojených národů podle odstavce 1 tohoto článku bude uveden v zcela řádný stav. V případech, kdy majetek nemůže býti vrácen, nebo kdy následkem války příslušník Spojených národů utrpěl ztrátu zásahem do svého majetku v Bulharsku nebo jeho poškozením, dostane od bulharské vlády náhradu v leva ve výši

dvou třetin částky, potřebné v době placení ke koupi podobného majetku nebo k náhradě utrpěné ztráty. V žádném případě nebude, pokud jde o náhradu, nakládáno s příslušníky Spojených národů méně příznivě než s příslušníky bulharskými.

- b) Příslušníci Spojených národů, kteří mají přímé nebo nepřímé vlastnické zájmy v právnických osobách nebo sdruženích, jež nejsou příslušníky Spojených národů ve smyslu odstavce 8 písmene a) tohoto článku, které však utrpěly ztrátu zásahem do svého majetku v Bulharsku nebo jeho poškozením, dostanou náhradu podle výše uvedeného písmene a). Tato náhrada se vypočítá na podkladě celkové ztráty nebo škody utrpěné právníckou osobou nebo sdružením a bude v témže poměru k takové ztrátě nebo škodě, ve kterém jsou zájmy takových příslušníků v právnícké osobě nebo sdružení k celému jejich kapitálu.
 - c) Náhrada bude vyplacena prosta všech daní, dávek nebo jiných poplatků. Bude jí možno v Bulharsku volně užívat, avšak bude podrobena předpisům o devizové kontrole, které by byly toho času v Bulharsku v platnosti.
 - d) Bulharská vláda bude s příslušníky Spojených národů nakládati stejně jako s příslušníky bulharskými, pokud jde o přidělování materiálu na opravu nebo uvedení v předešlý stav jejich majetku v Bulharsku a pokud jde o přidělování deviz pro dovoz takového materiálu.
 - e) Bulharská vláda poskytne příslušníkům Spojených národů odškodnění v levo v témž poměru, jak jest stanoveno v písmeni a) shora, jako náhradu za ztrátu nebo škodu vzniklou následkem zvláštních opatření, jimiž byl za války postižen jejich majetek, která se však nevztahovala na bulharský majetek. Toto písmeno neplatí, pokud jde o ušlý zisk.
5. Všechny přiměřené výlohy, které vzniknou v Bulharsku zjišťováním nároků, čítajíc v to odhad ztrát nebo škod, půjdou k tíži bulharské vlády.
6. Příslušníci Spojených národů a jejich majetek budou osvobozeni od všech výjimečných daní, dávek nebo poplatků, jež bulharská vláda nebo kterýkoliv bulharský úřad uložil na jejich kapitálové jmění v Bulharsku mezi dnem příměří a dnem, kdy tato smlouva nabude účinnosti, speciálně za účelem úhrady výloh vyplývajících z války nebo úhrady výloh okupačních armád nebo reparací splatných některému ze Spojených národů. Všechny částky, které byly takto zaplacený, budou vráceny.
7. Vlastník majetku, o nějž jde, a bulharská vláda mohou sjednati dohody, které nahradí ustanovení tohoto článku.
8. Pro účely tohoto článku:
- a) Výraz „příslušníci Spojených národů“ značí fysické osoby, které jsou příslušníky některého ze Spojených národů, nebo právnícké osoby nebo sdružení ustavené podle právního řádu některého ze Spojených národů v době, kdy tato smlouva nabude účinnosti, za podmínky, že řečené fysické osoby, právnícké osoby nebo sdružení měly tento status již ke dni příměří s Bulharskem.
- Výraz „příslušníci Spojených národů“ zahrnuje rovněž všechny fysické osoby, právnícké osoby nebo sdružení, s nimiž se podle právního řádu, platného za války v Bulharsku, nakládalo jako s nepřáteli.
- b) Výraz „vlastník“ značí příslušníka Spojených národů, jak jest určen shora v písmeni a), který má právní nárok na majetek, o nějž jde, a zahrnuje nástupce vlastníka za podmínky, že nástupce jest rovněž příslušníkem Spojených národů ve smyslu písmene a). Jestliže nástupce koupil majetek, když byl již poškozen, zcizitel podrží svá práva na odškodnění

podle tohoto článku, aniž tím budou dotčeny závazky mezi zcizitelem a nabyvatelem podle vnitrostátního právního řádu.

- c) Výraz „majetek“ značí všechny statky movité nebo nemovité, hmotné nebo nehmotné, čítajíc v to vlastnictví živnostenské, literární a umělecké, jakož i všechna práva nebo zájmy jakéhokoliv druhu na majetku.

Článek 24.

Bulharsko uznává, že Sovětský svaz má nárok na veškerý německý majetek v Bulharsku, jenž byl Kontrolní radou pro Německo převeden na Sovětský svaz, a zavazuje se, že učiní všechna potřebná opatření, aby takové převody usnadnilo.

Článek 25.

1. Každá ze spojených a sdružených mocností bude mít právo zabaviti, podržeti, likvidovati nebo jinak naložiti s veškerým majetkem, právy a zájmy, které v den, kdy tato smlouva nabude účinnosti, budou na jejím území a budou majetkem Bulharska nebo bulharských příslušníků, a použití tohoto majetku nebo výtěžku zaň k účelům, které bude pokládati za žádoucí, v mezích svých nároků a nároků svých příslušníků proti Bulharsku nebo bulharským příslušníkům, čítajíc v to pohledávky, kromě nároků plně uspokojených podle jiných článků této smlouvy. Všechn bulharský majetek nebo výtěžek zaň, pokud převyšuje částku těchto nároků, bude vrácen.
2. Bulharský majetek bude likvidován a bude s ním naloženo podle právního řádu příslušné mocnosti spojené nebo sdružené. Bulharský majitel nebude mít žádná práva na tento majetek, vyjma ta, která by mu dával řečený právní řád.
3. Bulharská vláda se zavazuje, že odškodní bulharské příslušníky, jejichž majetek bude odňat podle tohoto článku a nebude jim vrácen.
4. Tímto článkem se neukládá žádné spojené nebo sdružené mocnosti závazek vrátiti živnostenské vlastnictví bulharské vládě nebo bulharským příslušníkům, nebo zahrnouti takové vlastnictví při určení částky, která může býti podržena podle odstavce 1 tohoto článku. Vláda každé z mocností spojených a sdružených bude mít právo uložit taková omezení, podmínky a výhrady na práva nebo zájmy na živnostenském vlastnictví na území této spojené nebo sdružené mocnosti, nabyté vládou nebo příslušníky Bulharska dříve, než tato smlouva nabude účinnosti, jaké vláda spojené nebo sdružené mocnosti bude v zájmu státním považovati za nutné.
5. O majetku, o němž se mluví v odstavci 1 tohoto článku, bude se míti za to, že zahrnuje bulharský majetek, který podléhal kontrole z důvodu válečného stavu mezi Bulharskem a mocností spojenou nebo sdruženou, mající pravomoc nad tímto majetkem; nebude však zahrnovati:
 - a) majetek bulharské vlády, jehož se užívá ke konsulárním nebo diplomatickým účelům;
 - b) majetek náležející náboženským organisacím nebo soukromým lidumilným institucím a užívaný pro náboženské nebo lidumilné účely;
 - c) majetek fysických osob bulharské příslušnosti, majících povolení sídliti na území státu, v němž jest tento majetek, nebo na území kteréhokoliv Spojeného národa, kromě bulharského majetku, který byl kdykoliv za války podroben opatřením, jež se všeobecně nevztahovala na majetek bulharských příslušníků sídlících na témž území;
 - d) majetková práva vzniklá po obnovení obchodních a finančních styků mezi spojenými a sdruženými mocnostmi a Bulharskem, nebo vzniklá z ujednání mezi Bulharskem a vládou kterékoliv spojené nebo sdružené mocnosti po 28. říjnu 1944;
 - e) práva z vlastnictví literárního a uměleckého.

Článek 26.

1. Ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, nebude se již s majetkem Bulharska a bulharských příslušníků v Německu nakládati jako s majetkem nepřátelským, a všechna omezení opírající se o takový režim budou zrušena.
2. Zjistitelný majetek Bulharska a bulharských příslušníků, odvečený násilím nebo nátlakem z bulharského území do Německa německým vojskem neb úřady po 28. říjnu 1944, podléhá navrácení.
3. Uvedení do předešlého stavu bulharského majetku v Německu a jeho vrácení se provede podle směrnic, které dají mocnosti obsadivší Německo.
4. Bez újmy těchto a jiných ustanovení přijatých ve prospěch Bulharska a bulharských příslušníků mocnostmi obsadivšími Německo, Bulharsko se zříká za sebe a za bulharské příslušníky všech nároků proti Německu a německým příslušníkům, které nebyly vyrovnány do 8. května 1945, vyjma nároky ze smluv a jiných závazků sjednaných před 1. zářím 1939 a práva nabytá před tímto dnem. O tomto zřeknutí se bude míti za to, že zahrnuje pohledávky, všechny mezistátní nároky plynoucí z ujednání sjednaných za války a všechny nároky ze ztrát nebo škod vzniklých za války.

Článek 27.

1. Válečný stav sám o sobě nebude považován za okolnost, která by měla vliv na povinnost uhraditi peněžní dluhy, pocházející ze závazků a smluv, které tu byly dříve, než vznikl válečný stav, a z práv nabytých před touto dobou, které se staly splatnými před tím, než tato smlouva nabyla účinnosti, a z nichž jsou zavázáni vláda nebo příslušníci bulharští vládě nebo příslušníkům některé z mocností spojených a sdružených, nebo vláda nebo příslušníci některé z mocností spojených a sdružených vládě nebo příslušníkům bulharským.
2. Pokud v této smlouvě není výslovně stanoveno jinak, žádné její ustanovení se nesmí vykládati tak, že by to nepříznivě působilo na poměr mezi dlužníky a věřiteli vyplývající ze smluv uzavřených před válkou buď bulharskou vládou nebo bulharskými příslušníky.

Článek 28.

1. Bulharsko se zříká jménem vlády bulharské a bulharských příslušníků všech nároků jakékoliv povahy proti mocnostem spojeným a sdruženým, vzniklých přímo z války nebo z opatření učiněných následkem válečného stavu v Evropě po 1. září 1939, bez rozdílu, zda spojená nebo sdružená mocnost byla v uvedené době ve válce s Bulharskem čili nic.

Toto zřeknutí zahrnuje:

- a) nároky na náhradu za ztráty nebo škody utrpěné následkem činů ozbrojených sil neb úřadů mocností spojených nebo sdružených;
 - b) nároky vyplývající z přítomnosti, operací nebo z činnosti ozbrojených sil neb úřadů mocností spojených nebo sdružených na bulharském území;
 - c) nároky z nálezů nebo nařízení kořistních soudů mocností spojených nebo sdružených, při čemž Bulharsko uznává za platné a vykonatelné všechny nálezy a nařízení uvedených kořistních soudů vydané 1. září 1939 nebo po tomto dni, týkající se bulharských plavidel, bulharského zboží nebo placení výloh;
 - d) nároky vyplývající z výkonu práv válčící strany nebo z opatření učiněných za účelem výkonu těchto práv.
2. Ustanovení tohoto článku vyloučí úplně a s konečnou platností všechny nároky takové povahy, jaké jsou tu uvedeny, které od nynějška zaniknou, ať jest kdokoliv zúčastněnou stranou. Bulharská vláda se zavazuje, že poskytne přiměřenou náhradu v leva osobám, které následkem

rekvisice dodávaly zboží nebo konaly služby ozbrojeným silám spojených nebo sdružených mocností na území bulharském, a na uspokojení nároků proti ozbrojeným silám spojených nebo sdružených mocností za škody způsobené na bulharském území a nepocházející z válečných událostí.

3. Bulharsko se rovněž zřiká jménem vlády bulharské a bulharských příslušníků všech nároků té povahy, které zahrnuje odstavec 1 tohoto článku, proti každému ze Spojených národů, jehož diplomatické styky s Bulharskem byly za války přerušeny a který jednal v součinnosti s mocnostmi spojenými a sdruženými.
4. Zřeknutí se nároků uvedených v odstavci 1 tohoto článku se strany Bulharska zahrnuje veškeré nároky vzniklé z opatření kterékoliv z mocností spojených a sdružených o bulharských plavidlech mezi 1. zářím 1939 a dnem, kdy tato smlouva nabude účinnosti, jakož i všechny nároky a pohledávky, vyplývající z nyní platných úmluv o válečných zajatcích.

Článek 29.

1. Dokud nebudou uzavřeny obchodní smlouvy nebo dohody mezi jednotlivými Spojenými národy a Bulharskem, bulharská vláda bude povinna po dobu osmnácti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, nakládati s každým ze Spojených národů, který ve skutečnosti bude vzájemně nakládati stejně s Bulharskem v podobných věcech, takto:
 - a) pokud jde o cla a dovozní nebo vývozní poplatky, vnitrostátní zdanění dovezeného zboží a všechny předpisy toho se týkající, Spojené národy budou požívatí bezpodmínečně doložky nejvyšších výhod;
 - b) ve všech ostatních směrech nebude Bulharsko libovolně nepříznivěji nakládati se zbožím pocházejícím z kteréhokoliv území kteréhokoliv ze Spojených národů neb určeným do takového území, než se zbožím podobného druhu pocházejícím z území kteréhokoliv jiného ze Spojených národů nebo kteréhokoliv jiného cizího státu nebo určeným do takového území;
 - c) příslušníkům Spojených národů, a to i právníckým osobám, se poskytne režim jako příslušníkům vlastním a příslušníkům národa s nejvyššími výhodami ve všech věcech, týkajících se obchodu, průmyslu, plavby a jiných druhů podnikatelské činnosti v Bulharsku. Tato ustanovení se nebudou vztahovati na civilní letectví;
 - d) Bulharsko neposkytne žádnému státu výlučné nebo přednostní právo, pokud jde o provoz obchodních letadel v mezinárodním styku; poskytne však všem Spojeným národům stejné podmínky pro nabytí mezinárodních obchodně-leteckých práv na bulharském území, zahrnujíc v to právo přistávatí pro doplnění pohonných hmot a pro opravy, a poskytne, pokud jde o provoz obchodních letadel v mezinárodním styku, všem Spojeným národům na základě vzájemnosti a bez diskriminace právo létatí přes bulharské území, aniž se přistane. Tato ustanovení se nesmějí dotknouti zájmů národní obrany Bulharska.
2. Výše uvedené závazky, které Bulharsko na sebe vzalo, se rozumějí s výhradou výjimek obvykle obsažených v obchodních smlouvách, jež Bulharsko uzavřelo před válkou; ustanovení týkající se vzájemnosti poskytnuté každým ze Spojených národů se rozumějí s výhradou výjimek obvykle obsažených v obchodních smlouvách uzavřených tímto státem.

Článek 30.

Bulharsko usnadní v nejvyšší míře železniční transítní přepravu svým územím za přiměřené sazby a sjedná se sousedními státy na podkladě vzájemnosti všechny dohody, jež budou potřebné k tomu účelu.

Článek 31.

1. Všechny spory, které by mohly vzniknouti, pokud jde o články 22 a 23 a přílohy IV, V a VI této smlouvy, budou předloženy smírčí komisi složené ve stejném počtu ze zástupců příslušné vlády zúčastněného Spojeného národa a vlády bulharské. Nedosáhne-li se dohody do tří měsíců poté, co spor byl předložen smírčí komisi, každá z obou vlád může žádati, aby do komise byl přibrán třetí člen, a nedojde-li mezi oběma vládami k dohodě o volbě tohoto člena, může každá z obou stran požádati generálního sekretáře Spojených národů, aby ho jmenoval.
2. Rozhodnutí většiny členů komise bude rozhodnutím komise a strany je přijmou jako konečné a závazné.

Článek 32.

Články 22, 23, 29 a příloha VI této smlouvy budou se vztahovati na mocnosti spojené a sdružené a Francii a na ty Spojené národy, jejichž diplomatické styky s Bulharskem byly za války přerušeny.

Článek 33.

Ustanovení příloh IV, V a VI, jakož i ustanovení ostatních příloh, budou míti platnost a účinnost jako nedílné součásti této smlouvy.

ČÁST VII.

Klausule o Dunaji.

Článek 34.

Plavba na Dunaji bude svobodná a volná pro příslušníky, obchodní plavidla a zboží všech států na základě rovnosti, pokud jde o přístavní a plavební poplatky a podmínky pro obchodní plavbu. Toto ustanovení se nebude vztahovati na dopravu mezi přístavy téhož státu.

ČÁST VIII.

Závěrečné klausule.

Článek 35.

1. Po dobu nepřevyšující osmnáct měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, přednostové diplomatických misí Sovětského svazu, Spojeného království a Spojených států amerických v Sofii budou ve vzájemné dohodě zastupovati mocnosti spojené a sdružené při jednání s bulharskou vládou ve všech otázkách týkajících se provedení a výkladu této smlouvy.
2. Tito tři přednostové misí dají bulharské vládě takové směrnice, odborné rady a objasnění, jichž snad bude třeba k zajištění rychlého a účinného provedení této smlouvy, jak podle slovního znění, tak i podle jejího ducha.
3. Bulharská vláda poskytne řečeným třem přednostům misí všechny nutné informace a všechnu pomoc, jichž snad budou potřebovati při plnění úkolů svěřených jim touto smlouvou.

Článek 36.

1. S výjimkou případů, kde jiné řízení je zvláště předepsáno některým článkem této smlouvy, každý spor o výklad nebo provedení smlouvy, který nebude vyřízen přímým diplomatickým jednáním, bude předložen třem přednostům misí jednajícím podle článku 35, s tou výjimkou, že v tomto případě přednostové misí nebudou omezeni lhůtou stanovenou v tomto článku. Každý takový spor, který nebude jimi vyřízen do dvou měsíců, bude, ač-li sporné strany se mezi sebou nedohodnou o jiném způsobu vyřízení, na žádost jedné nebo druhé sporné strany předložen komisi složené ze zástupce každé strany a třetího člena zvoleného vzájemnou dohodou obou stran z příslušníků třetího státu. Kdyby obě strany se do jednoho měsíce nedohodly o jmenování třetího člena, může každá z obou stran požádati generálního sekretáře Spojených národů, aby ho jmenoval.
2. Rozhodnutí většiny členů komise bude rozhodnutím komise a strany je přijmou jako konečné a závazné.

Článek 37.

1. Každý člen Spojených národů, který není signatářem této smlouvy a který jest ve válce s Bulharskem, může přistoupiti k této smlouvě a po přístupu bude považován pro účely této smlouvy za sdruženou mocnost.
2. Listiny o přístupu se uloží u vlády Svazu sovětských socialistických republik a stanou se účinnými, jakmile budou uloženy.

Článek 38.

Tato smlouva, jejíž ruský a anglický text jsou autentické, bude ratifikována mocnostmi spojenými a sdruženými. Bude také ratifikována Bulharskem. Nabude účinnosti ihned po uložení ratifikačních listin Svazem sovětských socialistických republik, Spojeným královstvím Velké Britannie a Severního Irska a Spojenými státy americkými. Ratifikační listiny se uloží v nejkratší možné lhůtě u vlády Svazu sovětských socialistických republik.

Pro každou mocnost spojenou nebo sdruženou, jejíž ratifikační listina bude uložena později, smlouva nabude účinnosti dnem uložení. Tato smlouva se uloží v archivech vlády Svazu sovětských socialistických republik, která vydá ověřený opis každému ze signatárních států.

Seznam příloh.

- I. Mapa bulharských hranic.
- II. Vymezení pojmu vojenského, vojenského leteckého a válečného námořního výcviku.
- III. Vymezení pojmu a seznam válečného materiálu.
- IV. Živnostenské, literární a umělecké vlastnictví.
- V. Smlouvy, promlčení a obchodní skriptury.
- VI. Rozsudky.

Příloha I.

(Viz článek 1.)

Mapa bulharských hranic.

Příloha II.

(Viz článek 11.)

Vymezení pojmu vojenského, vojenského leteckého a válečného námořního výcviku.

1. Vojenský výcvik jest vymezen takto: studium a praktické použití veškeré výzbroje zvláště určené nebo přizpůsobené vojenským účelům a k nim se vztahujících výcvikových prostředků; studium a provádění všech cvičení nebo manévřů, sloužících k vyučování nebo provádění úkonů vojenských sil v boji a metodické studium taktiky, strategie a práce štábů.
2. Vojenský letecký výcvik jest vymezen takto: studium a praktické použití veškeré výzbroje zvláště určené nebo přizpůsobené účelům vojenského letectva a k nim se vztahujících výcvikových prostředků; studium a provádění veškerých speciálních úkonů, čítajíc v to let ve skupinách, prováděný letouny při plnění vojenského leteckého úkolu a metodické studium letecké taktiky, strategie a práce štábů.
3. Válečný námořní výcvik jest vymezen takto: studium, správa nebo praktické použití válečných lodí nebo válečných námořních zařízení, jakož i studium nebo použití všech přístrojů a k nim se vztahujících výcvikových prostředků, jichž se používá k vedení námořní války, s výjimkou těch, jež také normálně slouží k civilním účelům; rovněž vyučování, výcvik nebo metodické studium válečné námořní taktiky, strategie a práce štábů, čítajíc v to provádění všech operací a manévřů, jichž není třeba pro mírové použití lodí.

Příloha III.

(Viz článek 15.)

Vymezení pojmu a seznam válečného materiálu.

Název „válečný materiál“, užitý v této smlouvě, se vztahuje na veškeré zbraně, střelivo a na veškerou výzbroj, zvláště určenou pro válečné účely nebo jim přizpůsobenou, jak jsou níže vyjmenovány.

Spojené a sdružené mocnosti si vyhrazují právo občasných úprav seznamu, který buď pozmění nebo doplní souhlasně s budoucím vědeckým vývojem.

Kategorie I.

1. Vojenské pušky, karabiny, revolvery a pistole, záložní hlavně a ostatní náhradní součástky těchto zbraní, jež nelze přímo přizpůsobiti civilní potřebě.
2. Kulomety, samočinné vojenské pušky nebo opakovačky a samopaly, záložní hlavně a ostatní součásti těchto zbraní, jež nelze přímo přizpůsobiti civilní potřebě; kulometné podstavce.
3. Kanony, houfnice, mozdíře, speciální letecké kanony; děla bez závěru nebo bez zákluзу a plamenomety; záložní hlavně a ostatní součástky k těmto zbraním, jež nelze přímo přizpůsobiti civilní potřebě; pojízdné lafety a pevné podstavce pro tyto zbraně.
4. Vrháče raket; vrhací a kontrolní ústrojí pro samohybné a řízené střely; podstavce pro tyto přístroje.

5. Samohybné střely a střely řízené, střely, rakety, střelivo a náboje plněné nebo prázdné pro zbraně, vyjmenované v odstavcích 1-4 shora, zapalovače, průpalky nebo zařízení, sloužící k přivedení jich k výbuchu nebo k činnosti. Nečítají se v to roznětky, nezbytné pro civilní potřebu.
6. Granáty, pumy, torpeda, miny, podmořské miny, zápalný materiál nebo zápalné nálože plněné nebo prázdné; veškerá zařízení sloužící k přivedení jich k výbuchu nebo k činnosti. Nečítají se v to roznětky nezbytné pro civilní potřebu.
7. Bodáky.

Kategorie II.

1. Obrněná bojová vozidla; obrněné vlaky, jež nelze z technických důvodů upravit pro civilní potřebu.
2. Mechanická a samohybná vozidla pro všechny zbraně uvedené v kategorii I; vojenské podvozky a karoserie zvláštních vzorů, pokud nejsou uvedeny v odstavci 1 shora.
3. Pancéře silnější než tři palce, používané ve válce k ochranným účelům.

Kategorie III.

1. Zaměřovací a počtářské soupravy, přístroje pro zastřelování a záznamy střelby; přístroje pro řízení střelby; dělostřelecké zaměřovače; zaměřovače pro vrhání leteckých pum; přístroje časovací, výzbroj pro kalibraci děl a přístroje pro kontrolu střel.
2. Ztečný mostní materiál, ztečná a útočná plavidla.
3. Zařízení pro válečné lsti, klamná zařízení a nástrahy.
4. Osobní výstroj příslušníků speciálních ozbrojených sil, již nelze přímo přizpůsobiti pro civilní potřebu.

Kategorie IV.

1. Válečná plavidla všech tříd, čítajíc v to přezbrojená plavidla a nalodovací zařízení sestrojená nebo předvídaná pro jejich službu nebo podporu, pokud je nelze z technických důvodů přeměnit pro civilní potřebu, jakož i zbraně, pancéřování, střelivo, letouny a veškerá ostatní výstroj, materiál, stroje a zařízení, kterých se užívá v době míru pouze na válečných lodích.
2. Vylodovací plavidla a obojživelná vozidla nebo materiál všeho druhu; ztečná plavidla nebo ztečný materiál všech vzorů, dále katapulty nebo jiná zařízení pro vrh letounů nebo jejich spuštění na hladinu, rakety, vrhané zbraně nebo jakékoliv jiné střely, přístroje nebo zařízení at již s posádkou či bez posádky, řízené nebo bez řízení.
3. Plavidla, stroje, zbraně, zařízení a přístroje všeho druhu, ponorná nebo částečně ponorná, čítajíc v to zakolení zvláště určená k obraně přístavu, vyjma materiál potřebný k vyprošťování, záchraně neb ostatnímu civilnímu použití, jakož i výstroj, pomůcky a součástky, pokusné nebo výcvikové prostředky, přístroje nebo zařízení, jež mohou býti zvláště určena ke konstrukci, přezkoušení, udržování nebo uložení těchto plavidel, strojů, zbraní, souprav a přístrojů.

Kategorie V.

1. Stroje pro vzduchoplavbu, smontované nebo rozmontované, těžší nebo lehčí vzduchu, sestrojené nebo přizpůsobené pro vzdušný boj za použití kulometů, vrhačů raket nebo děl, nebo určené pro přepravu a vrhání leteckých pum nebo takové, jež jsou opatřeny některým zařízením,

uvedeným níže v odstavci 2, nebo které svým pojetím nebo sestrojením jsou vhodné k vyzbrojení některých z těchto zařízení.

2. Podstavce a lafety pro letecké kanony, vrhače pum, nosiče torped a zařízení pro spouštění pum nebo vrhání torped; kanonové věže a kopule.
3. Zvláštní výstroj pro vzdušné výsadkové jednotky výlučně jimi používaná.
4. Katapulty nebo vrhací zařízení pro letouny dopravované loděmi, letouny pozemní nebo hydroaviony; přístroje pro vrhání létajících střel.
5. Přehradné balony.

Kategorie VI.

Dusivé, smrtící a jedovaté látky nebo látky schopné vyřaditi z boje, určené pro válečné účely nebo vyráběné v množství přesahujícím civilní potřebu.

Kategorie VII.

Pohonné látky, výbušniny, pyrotechnický materiál nebo zkapalněné plyny pro pohon, výbuch, nabíjení a plnění válečného materiálu zde uvedených kategorií, nebo určené k použití v souvislosti s tímto materiálem, pokud jich nelze použít pro civilní účely, nebo jsou-li vyráběny v množství přesahujícím civilní potřebu.

Kategorie VIII.

Průmyslová zařízení a vybavení zvláště sestrojená pro zhotovení a udržování materiálu a výrobků, jak jsou vyjmenovány shora, pokud je nelze technicky přeměnit pro civilní potřebu.

Příloha IV.

Živnostenské, literární a umělecké vlastnictví.

1. a) Spojeným a sdruženým mocnostem a jejich příslušníkům se poskytne lhůta jednoho roku ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, a to bez poplatku za prodloužení nebo jiné pokuty jakéhokoliv druhu, aby jim bylo možno provést všechny potřebné úkony k dosažení nebo zachování práv z živnostenského, literárního a uměleckého vlastnictví v Bulharsku, jež nemohli provést následkem válečného stavu.
 - b) Spojené a sdružené mocnosti nebo jejich příslušníci, kteří na území některé mocnosti spojené nebo sdružené podali ve lhůtě nepřesahující dvanáct měsíců před vypuknutím války s Bulharskem nebo za války, řádnou žádost o patent nebo o zápis užitého vzoru, nebo podali ve lhůtě nepřesahující šest měsíců před vypuknutím války s Bulharskem nebo za války řádnou žádost o zápis živnostenského vzorku nebo modelu nebo ochranné známky, budou oprávněni podat do dvanácti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, žádost o přiznání obdobných práv v Bulharsku s právem priority, opírajícím se o dřívější podání žádosti na území této spojené nebo sdružené mocnosti.
 - c) Každé ze spojených a sdružených mocností a jejím příslušníkům se poskytne lhůta jednoho roku ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, během které budou moci zahájit v Bulharsku řízení proti těm fyzickým nebo právnickým osobám, o nichž se tvrdí, že ne-

zákonně porušily jejich práva z živnostenského, literárního nebo uměleckého vlastnictví v době od vypuknutí války do dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti.

2. Období od vypuknutí války do osmnácti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, nebude započítáno do lhůty stanovené pro zužitkování patentu nebo pro užívání vzorku nebo ochranné známky.
3. Období od vypuknutí války do dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, nebude započítáno do normální doby trvání práv z živnostenského, literárního a uměleckého vlastnictví, jež byla platna v Bulharsku v době vypuknutí války nebo jsou uznána nebo zřízena podle této přílohy a jsou majetkem kterékoliv ze spojených a sdružených mocností nebo jejich příslušníků. O normální době trvání takovýchto práv bude se tudíž míti za to, že se v Bulharsku samočinně prodlužuje o další lhůtu odpovídající období, jež takto bylo vyloučeno.
4. Předchozí ustanovení týkající se práv spojených a sdružených mocností a jejich příslušníků v Bulharsku budou se rovněž vztahovati na práva Bulharska a jeho příslušníků na území spojených a sdružených mocností. Avšak nic z těchto ustanovení nebude dávatí Bulharsku nebo jeho příslušníkům na území kterékoliv ze spojených a sdružených mocností nárok na příznivější nakládání než jaké poskytuje taková mocnost v podobných případech jiným Spojeným národům nebo jejich příslušníkům. Rovněž nebude Bulharsko podle tohoto ustanovení povinno poskytnouti kterékoliv ze spojených a sdružených mocností nebo jejich příslušníkům příznivější nakládání, než se dostává Bulharsku nebo jeho příslušníkům na území takové mocnosti ve věcech, o nichž jednají předchozí ustanovení.
5. Třetím osobám na území kterékoliv ze spojených a sdružených mocností nebo Bulharska, které přede dnem, kdy tato smlouva nabude účinnosti, získaly bezelstně práva z živnostenského, literárního nebo uměleckého vlastnictví, která jsou v rozporu s právy obnovenými podle této přílohy nebo s právy získanými na základě priority jim přiznané podle řečených ustanovení, nebo které bezelstně předmět takových práv vyráběly, uveřejňovaly, reprodukovaly, užívaly nebo prodávaly, bude dovoleno bez odpovědnosti za porušení práv, aby pokračovaly ve výkonu těchto práv, jež bezelstně získaly, a rovněž aby pokračovaly v takové výrobě, uveřejňování, reprodukcii, užívání nebo prodeji, jež bezelstně započaly, nebo je znovu zahájily. V Bulharsku takovéto povolení se dá ve formě nevýlučné licence poskytnuté za výhrad a podmínek, na kterých se zúčastněné strany vzájemně dohodnou, nebo, nedojde-li k dohodě, které budou stanoveny smířčí komisí, jež bude zřízena podle článku 31 této smlouvy. Na území každé ze spojených a sdružených mocností se však dostane bezelstným třetím osobám takové ochrany, jaká se za obdobných podmínek přiznává bezelstným třetím osobám, jejichž práva jsou v rozporu s právy příslušníků jiných spojených a sdružených mocností.
6. Nic v této příloze se nesmí vykládati v tom smyslu, že dává Bulharsku nebo jeho příslušníkům práva na jakýkoliv patent nebo užitný vzor na území kterékoliv ze spojených a sdružených mocností, pokud jde o vynálezy týkající se kteréhokoliv z předmětů vyjmenovaných v příloze III této smlouvy, které byly učiněny nebo o nichž byla podána přihláška Bulharskem nebo kterýmkoliv z jeho příslušníků v Bulharsku nebo na území kterékoliv jiné mocnosti osy nebo na kterémkoliv území obsazeném ozbrojenými silami osy v době, kdy takové území bylo pod kontrolou ozbrojených sil nebo úřadů mocností osy.
7. Bulharsko rovněž rozšíří výhody vyplývající z předchozích ustanovení této přílohy na Francii a na jiné Spojené národy, které nejsou mocnostmi spojenými nebo sdruženými, jejichž diplomatické styky s Bulharskem byly za války přerušeny a které se zaváží, že rozšíří na Bulharsko výhody, přiznané Bulharsku podle řečených ustanovení.
8. Nic v této příloze se nesmí vykládati tak, aby to odporovalo článkům 23, 25 a 27 této smlouvy.

Příloha V.

Smlouvy, promlčení a obchodní skriptury.**A. Smlouvy.**

1. O každé smlouvě, jež vyžadovala pro své splnění styku mezi kterýmikoliv smluvními stranami, které se staly nepřáteli ve smyslu části D této přílohy, bude se s výjimkami uvedenými níže v odstavcích 2 a 3 míti za to, že byla zrušena od doby, kdy kterékoli ze smluvních stran se staly nepřáteli. Takovéto zrušení není však na újmu ustanovením článku 27 této smlouvy a neosvobodí žádnou ze smluvních stran od závazku vrátiti částky, které dostala jako zálohy nebo jako splátky a za které taková strana neposkytla vzájemné plnění.
2. Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 shora takové části kterékoli smlouvy, jež lze oddělit a které nevyžadovaly pro své splnění styku mezi kterýmikoliv ze smluvních stran, jež se staly nepřáteli ve smyslu části D této přílohy, budou vyňaty ze zrušení a zůstanou v platnosti bez újmy práv obsažených v článku 25 této smlouvy. Kde ustanovení kterékoli smlouvy nelze takto oddělit, bude se míti za to, že smlouva byla zrušena celá. Předchozí ustanovení platí s výhradou vnitrostátních zákonů, nařízení nebo předpisů vydaných kteroukoliv z mocností spojených a sdružených, pod jejíž pravomoc spadá rozhodování o smlouvě, nebo jejíž pravomoci podléhá kterákoliv ze smluvních stran, a s výhradou, že smlouva nestanoví jinak.
3. O žádném ustanovení části A této přílohy se nebude míti za to, že by činilo neplatnými obchodní jednání zákonitě vykonaná mezi nepřáteli podle smlouvy, byla-li vykonána se schválením vlády jedné z mocností spojených a sdružených.
4. Bez ohledu na předchozí ustanovení budou pojišťovací a zajišťovací smlouvy podléhati zvláštním ujednáním mezi vládou příslušné spojené nebo sdružené mocnosti a vládou bulharskou.

B. Promlčecí lhůty.

1. O všech lhůtách, jimiž se promlčují nebo omezují práva procesní nebo práva učiniti prozatímní opatření v osobních nebo majetkových vztazích, týkajících se příslušníků Spojených národů a příslušníků bulharských, kteří následkem válečného stavu se nemohli dovolati soudu nebo splniti náležitosti nutné pro zachování svých práv, bez ohledu na to, zdali tyto lhůty počaly před vypuknutím války nebo po něm, bude se míti za to, že byly staveny po dobu trvání války na bulharském území s jedné strany a s druhé strany na území těch Spojených národů, které přiznají Bulharsku na základě vzájemnosti výhody ustanovení tohoto odstavce. Tyto lhůty počnou opět běžeti ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti. Ustanovení tohoto odstavce bude použito na lhůty předepsané pro předložení úrokových neb dividendových kuponů, nebo pro předložení k výplatě cenných papírů slosovaných k proplacení nebo cenných papírů, jež jsou splatné z jakéhokoli jiného důvodu.
2. Kde pro neprovedení nějakého úkonu nebo nesplnění nějaké náležitosti za války byla na bulharském území provedena exekuční opatření ke škodě příslušníka jednoho ze Spojených národů, bulharská vláda obnoví poškozená práva. Není-li takové obnovení možné, nebo bylo-li by nespravedlivé, bulharská vláda se postará, aby se příslušníku Spojených národů dostalo takové náhrady, jež by byla spravedlivá a okolnostem přiměřená.

C. Obchodní skriptury.

1. V poměru mezi nepřáteli bude se míti za to, že žádná obchodní skriptura sepsaná před válkou nepozbyla platnosti jen z toho důvodu, že nebyla předložena k přijetí nebo k placení v předepsaných lhůtách, nebo že vydatelé neb indosanti nebyli zpraveni

- o nepřijetí nebo o neplacení, nebo že schází protest, nebo z toho důvodu, že za války nebylo vyhověno jakémukoliv formálnímu předpisu.
2. Jestliže lhůta, v které měla obchodní skriptura býti předložena k přijetí nebo k placení, nebo v které měli vydatel nebo indosant býti zpraveni o nepřijetí neb o neplacení, nebo v které měla býti skriptura protestována, vypršela za války, a jestliže strana, která měla předložit nebo dáti protestovati skripturu nebo dáti zprávu o nepřijetí nebo o neplacení, tak neučinila za války, bude jí ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, povolena lhůta nejméně tří měsíců, v níž bude moci předložit skripturu, zpravit o nepřijetí neb o neplacení nebo dáti ji protestovati.
 3. Jestliže se některá osoba buď před válkou nebo za války zavázala z obchodní skriptury následkem závazku, jež vůči ní přejala jiná osoba, která se stala později nepřátelskou, bude tato druhá osoba povinna bez ohledu na vypuknutí války ručiti své osobě za následky takového závazku.

D. Všeobecná ustanovení.

1. Pro účely této přílohy fyzické nebo právnické osoby budou považovány za nepřátele ode dne, kdy obchodní styky mezi nimi se staly nezákonnými podle zákonů, nařízení nebo předpisů, jimž byly podřízeny takové osoby nebo smlouvy.
2. Vzhledem k právní soustavě Spojených států amerických ustanovení této přílohy nebudou platiti ve vztazích mezi Spojenými státy americkými a Bulharskem.

Příloha VI.

Rozsudky.

Bulharská vláda učiní potřebná opatření, aby umožnila příslušníkům kteréhokoliv ze Spojených národů předložit kdykoliv ve lhůtě jednoho roku ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, příslušným bulharským úřadům k revisi kterýkoliv rozsudek vynesený bulharským soudem v době mezi 24. dubnem 1941 a dnem, kdy tato smlouva nabude účinnosti, v jakémkoliv řízení, v němž příslušník Spojených národů nebyl s to buď jako žalobce nebo jako žalovaný soudu svůj případ řádně přednésti. Utrpěl-li příslušník Spojených národů újmu následkem jakéhokoliv takového rozsudku, postará se bulharská vláda, aby byl znovu uveden ve stav, v němž byl před vynesením rozsudku, nebo aby se mu dostalo spravedlivého a okolnostem přiměřeného odškodnění. Výraz „příslušníci Spojených národů“ zahrnuje právnické osoby nebo sdružení zřízené nebo ustavené podle zákonů kteréhokoliv ze Spojených národů.

Tomu na svědomí podepsaní zplnomocněnci podepsali tuto smlouvu a připojili k ní své pečete.

Dáno v městě Paříži v ruském, anglickém, francouzském a bulharském jazyku dne desátého února jeden tisíc devět set čtyřicet sedm.

Za Svaz sovětských socialistických republik:

(V. M. MOLOTOV)

(A. BOGOMOLOV)

Za Spojené království Velké Britannie a Severního Irska:

ERNEST BEVIN

DUFF COOPER

Za Spojené státy americké:

JAMES E. BYRNES

JEFFERSON CAFFERY

Za Australii:

JOHN A. BEASLEY

Za Běloruskou sovětskou socialistickou republiku:

(K. KISELEV)

Za Československo:

JAN MASARYK

Dr. V. CLEMENTIS

Za Řecko:

LEON G. MELAS

R. RAPHAEL

Za Indii:

SIR SAMUEL RUNGANADHAN

Za Nový Zéland:

W. J. JORDAN

Za Ukrajinskou sovětskou socialistickou republiku:

(I. SENIN)

Za Jihoafrickou Unii:

W. G. PARMINTER

Za Lidovou federativní republiku Jugoslavií:

STANOE SV. SIMIČ

RODOLUB ČOLAKOVIČ

GREGORIC

Za Bulharsko:

(GEORGIEV)

(A. OBBOV)

(KOSTOV)

SHLÉDNUVŠE A PROZKOUMAVŠE TUTO MÍROVOU SMLOUVU A VĚDOUCE, ŽE ÚSTAVODÁRNÉ NÁRODNÍ SHROMÁŽDĚNÍ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ S NÍ SOUHLASÍ, PROHLAŠUJEME JI ZA SCHVÁLENU, PŘIJATU, POTVRZENU A UTVRZENU A MOCÍ LISTU TOHOTO PODEPSANÉHO NAŠÍ RUKOU VLASTNÍ JI SCHVALUJEME, PŘIJÍMÁME, POTVRZUJEME A UTVRZUJEME, SLIBUJÍCE SLOVEM SVÝM, JMÉNEM REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ, ŽE JI PEVNĚ A NEPORUŠITELNĚ ZACHOVÁME A NEDOPUSTÍME, ABY PROTI NÍ JEDNÁNO BYLO Z JAKÉKOLI PŘÍČINY A JAKÝMKOLI VYMYŠLENÝM ZPŮSOBEM.

TOMU NA SVĚDOMÍ JSME TENTO LIST VYHOTOVITI KÁZALI A K NĚMU PEČEŤ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ PŘITISKNOUTI DALI.

JENŽ JEST DÁN NA HRADĚ PRAŽSKÉM, DNE 3. ŘÍJNA LÉTA TISÍCÍHO DEVÍTISTÉHO ČTYŘICÁTÉHO SEDMÉHO.

PRESIDENT REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ:

Dr. EDVARD BENEŠ v. r.

STÁTNÍ TAJEMNÍK V MINISTERSTVU ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ:

Dr. V. CLEMENTIS v. r.

L. S.

Vyhlašuje se bez mapy, příloha I, do které možno nahlédnouti v archivu ministerstva zahraničních věcí, s tím, že mírová smlouva s Bulharskem nabyla účinnosti dne 15. září 1947, kdy Svaz sovětských socialistických republik, Spojené království Velké Britannie a Severního Irska a Spojené státy americké uložily ratifikační listiny u vlády Svazu sovětských socialistických republik v Moskvě.

Československá republika uložila ratifikační listinu u vlády Svazu sovětských socialistických republik dne 14. října 1947, čímž tato smlouva nabyla účinnosti i pro Československo (čl. 38 smlouvy).

Dr. Clementis v. r.

státní tajemník v ministerstvu zahraničních věcí.